

РЕШЕНИЕ

№ 20768

гр. София, 22.10.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 9 състав,
в публично заседание на 08.10.2024 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Камелия Серафимова

при участието на секретаря Мариана Велева и при участието на прокурора Цветослав Вергов, като разгледа дело номер **160** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Настоящото административно производство е по реда на чл.,вр.203 и сл. АПК, вр. с чл.1 от ЗОДОВ.

Образувано е искова молба на И. И. Ю. от [населено място] срещу НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ- ГР. С. за заплащане на обезщетение в размер на 11 700 лева- заплатено адвокатско възнаграждение в производство по обжалване на РА № Р-22221522006753-091-001/19.07.2023 година, както и законната лихва за забава/мораторна / върху сумата, считано от 11.10.2023 година – датата на отмяна на Ревизионния акт до окончателното изплащане на сумата, ведно със законната лихва върху сумата от датата на завеждане на исковата молба до окончателното изплащане на сумата.

В исковата молба се твърди, че срещу ищеца е издаден РА № Р-22221522006753-091-001/19.07.2023 година, който е отменен от страна на Директор на Дирекция ОДОП с Решение №1445/11.10.2023 година, като по повод административното обжалване ищецът е наел адвокат, който да подаде жалбата и съответно на това заплатил адвокатско възнаграждение. Тъй като няма ред, по който да се присъди адвокатското възнаграждение на ищеца, то единственият такъв е по ЗОДОВ. Посочва се още, че заплатеният адвокатски хонорар е заплатен, за което по делото се съдържат доказателства за това и е поискано в хода на производството пред Директор на Дирекция ОДОП да се присъдят разноски в производството, но отговор не е получен. Иска се да бъде осъден ответникът да заплати посочените суми.

Претендират се и сторените по делото разноски .

В съдебно заседание, ищецът- И. И. Ю., редовно уведомен при условията на чл.138,ал.2 АПК не се явява. Исковата молба се поддържа от адвокат П., редовно упълномощена и моли да бъде уважена. Заявява претенция за присъждане на разноски. Съображения относно основателността на подадената искова молба развива и в представените по делото писмени бележки. Прави възражение за прекомерност на юрисконсултското възнаграждение.

Ответникът по иска- Национална агенция по приходите – [населено място], редовно уведомен при условията на чл.138,ла.2 АПС, се представлява от юрисконсулт М., редовно упълномощена, която оспорва исковата молба по основание и размер, прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение, заплатено в настоящото производство, заявява претенция за присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Съображения относно неоснователността на исковата претенция развива и в представените по делото писмени бележки.

Представителят на СПП-прокурор В. изразява становище за основателност и доказаност на исковата молба и моли да бъде уважена.

Административен съд София-град след като прецени събраните по делото доказателства, ведно с доводите и възраженията на страните, при условията на чл.142, ал.1 АПК, вр. с чл.188 ГПК, прие за установено следното:

На 19.07.2023 година срещу ищеца е издаден Ревизионен акт №Р-22221522006753-091-001/19.07.2023г., с който са установени задължения по чл.19,ал.2 ДОПК за установяване отговорността на „ Квадратен метър“ ЕООД по ЗДДС в размер на 146 315,20 лева и лихви върху тях в размер на 116 348,80 лева, Корпоративен данък в общ размер на 3552,46 лева и съответните лихви за забава в размер на 1909,11 лева, Данък върху дивидентите и ликвидационните дялове на юридически лица в размер на 1541,03 лева и съответните лихви в размер на 867,58 лева, Данък върху доходите от трудови и приравнените към тях отношения в общ размер на 2332,43 лева и съответните лихви в размер на 1287,38 лева/ общ размер на задължението по Ревизионния акт е 274 153,99 лева .

На 02.08.2023 година между ищеца и адвокат Д. П. е сключен Договор за правна защита и съдействие , по силата на който адвокатът се съгласил да оказва на клиента правна защита и съдействие , която се изразява в изготвяне на жалба против Ревизионен акт № Р-22221522006753-091-001/19.07.2023 година, издаден от органи по приходите при ТД на НАП- С. – Г. И. М. на длъжност- Началник сектор –възложил ревизията и Г. С. Б. на длъжност Главен инспектор по приходите и ръководител на ревизията, подписване и подаване на жалба, договорено е че клиентът е длъжен да предостави на адвоката необходимите за точното изпълнение на договора и възложената работа сведения, документи, информация и средства, както и да информира адвоката за всички новонастъпили обстоятелства, засягащи изпълнението на възложената работа, а за извършената работа при условията на договора е договорено клиентът да заплати възнаграждение в размер на 11 700 лева , дължими в срок от един месец, считано от подписване на договора по посочена банкова сметка в договора , както и е договорено, че клиентът дължи заплащането на адвоката на направените от него разноски, доказани с надлежен документ .

От приложеното на лист 37 от делото преводно нареждане е видно , че на дата 07.08.2023 година ищецът е превел по банковата сметка на адвоката 2000 лева, на 09.08.2023 година сума в размер на 4000 лева и на дата 11.08.2023 година сума в

размер на 5700 лева .

На 07.08.2023 година ищецът подал жалба до Директор на Дирекция ОДОП срещу издадения ревизионен акт, като към него приложил Договор за правна защита и съдействие, както и Списък на разноските и поискал с жалбата да бъдат присъдени направените разноски съобразно представения списък.

С Решение № 1445/11.10.2023 година, Директор на Дирекция ОДОП обявил за нищожен обжалвания Ревизионен акт в частта на ангажиране отговорност по чл.19 от ДОПК на И. И. Ю. за задълженията на „ Квадратен метър“ ЕООД за ДДС и лихви за забава за данъчните периоди месец 10.2016 година и месец 11.2016 година , както и за данък върху дивидентите и ликвидационните дялове на юридическите лица за 2017 година, ведно със съответните лихви за забава, отменил обжалвания Ревизионен акт досежно ангажирана отговорност по чл.19 от ДОПК на И. И. Ю. за задълженията на „ Квадратен метър“ ЕООД за Данък върху доходите от трудови и приравнени на тях правоотношения и лихва за забава за данъчни периоди месец 04.2017 година, месец 05.2017 година, месец 09.2017 година , от месец 11.2017 година до месец 08.2019 година, за ДДС и лихви за забава от месец 12.2016 година до месец 07.2017 година , от месец 09.2017 година до месец 07.2018 година, месец 09.2018 година , месец 10.2018 година , месец 12.2018 година, месец 03.2019 година и месец 04.2019 година , както и за Корпоративен данък за 2017 година и 2018 година, ведно със съответните лихви за забава , върнал административната преписка на органа, издал заповедта за възлагане на ревизия, като указал в 30 дневен срок от връчване на Решението да бъде издадена нова заповед за възлагане на ревизия, оставил без разглеждане жалбата на ищеца срещу издадения Ревизионен акт в останалата обжалвана част и прекратил производството по жалбата в тази част. Решението е връчено на 24.10.2023 година на ищеца.

С оглед на така установената фактическа обстановка, Административен съд София-град намира предявената искова молба срещу НАП за процесуално допустима, подадена от легитимирана страна и при наличие на правен интерес от предявяване. Разгледана по същество, същата се явява основателна и доказана по отношение на иска за заплащане на обезщетение в размер на 11 700 лева. Съображенията за това са следните:

Съгласно чл.7 от Конституцията на РБ държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица.Разпоредбата се съдържа в глава първа на [Конституцията](#), посветена на основните начала за държавно устройство, но същата не е пряк път за защита. Тя прогласява основен принцип, осъществяването на който трябва да се уреди със закон. Такъв закон е Законът за отговорността на държавата и общините за вреди. ЗОДОВ разграничи отговорността на два вида- отговорност за дейност на администрацията и отговорност за дейност на правозащитни органи, като в чл. 1.ал.1 от ЗОДОВ е посочено, че държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. По силата на алинея втора,исковете по ал.1 се разглеждат по реда,установен в [Административнопроцесуалния кодекс](#), като местната подсъдност се определя по [чл. 7, ал. 1-искът](#) за обезщетение се предявява пред съда по мястото на увреждането или по настоящия адрес или седалището на увредения срещу органите по [чл. 1, ал. 1](#) и [чл. 2, ал. 1](#), от чиито незаконни актове, действия или бездействия са причинени вредите

В разпоредбата на чл.203 АПК е регламентиран редът за предявяване на иски за обезщетения, а за неуредените въпроси за имуществената отговорност се прилагат разпоредбите на Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, причинени на граждани и юридически лица. Съгласно [чл. 4 от ЗОДОВ](#) дължимото обезщетение е за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Отговорността е обективна и не е обвързана от наличието или липсата на вина у длъжностното лице, пряк причинител на вредите. Елемент от фактическия състав на отговорността на държавата е установяване на незаконосъобразността на акта, действието или бездействието на държавния орган - т. е. ако изобщо не са регламентирани в закона, или ако противоречат на материално правни и процесуални норми. Отговорността не се презумира от закона, затова в тежест на ищеца е да установи наличието на кумулативно изискуемите се предпоставки за отговорността по [чл. 1 от ЗОДОВ](#) - незаконосъобразен акт, отменен по съответен ред, действие или бездействие на административен орган по повод изпълнение на административна дейност, настъпила вреда, причинна връзка между отменения акт, действие или бездействие и вредата. При липсата на който и да било елемент от фактическия състав не може да се реализира отговорността по чл.1 от ЗОДОВ. Съгласно чл.205 от АПК,искът за обезщетение се предявява срещу юридическото лице,представявано от органа,от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинените вреди. Съгласно [Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. по т.гр. дело № 3/2004 г.](#) на ОСГК на ВКС: "Обезщетение за вреди от незаконни административни актове, може да се иска след тяхната отмяна с решение на съда, като унищожаване, а при нищожните-с констатиране на нищожността в самия процес по обезщетяване на вредите.Когато вредите произтичат от фактически действия или бездействия на администрацията,обезщетението за тях може да се иска след признаването им за незаконни,което се установява в производството по обезщетяването. В първия случай вземането за обезщетение за вреди става изискуемо от момента на влизане в сила на решението, с което се отменя незаконния административен акт. В случай, че вредите произтичат от нищожен акт - от момента на неговото издаване.

В РЕШЕНИЕ № 333 ОТ 13.01.2014 Г. ПО АДМ. Д. № 1253/2013 Г., III ОТД. НА ВАС е посочено, че“Нормата на [чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ](#) не прави разграничение от какъв незаконосъобразен административен акт следва да са причинени вредите, за да възникне субективното право на увреденото лице на обезщетение на това основание Материалноправната активна легитимация за ищеца произтича от факта на понесените върху правната му сфера вреди вследствие от действието на противоправния нормативен акт.Правопораждащият субективното право на обезщетение юридически факт е настъпилата в правната сфера на гражданина вреда, вследствие от незаконосъобразния административен акт. Корелативно от този момент възниква отговорността на държавата за тяхната обезвреда - пасивната материалноправна легитимация. От обективна страна също така отговорността на държавата по [чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ](#), вр. [чл. 7 от КРБ](#) не възниква и държавата не дължи обезщетение, ако са налице вреди, но те са причинени от административен акт, който не е противоправен. Принципът на правовата държава /[чл. 4, ал. 1 от КРБ](#) не допуска да е налице период от време - между възникването на вредите и решението за отмяна, през който гражданинът да търпи вреди и да няма субективно право да ги

обезщети, а държавата да няма отговорност да ги овъзмезди чрез заплащане на обезщетение. Това не е допустимо нито в областта на гражданското право, нито в областта на административното право. Правото на обезщетение възниква от момента на увреждането, което е в резултат от действие на акт, противоречащ на закона. От възникване на правото на обезщетение възниква отговорността на държавата. Активната процесуална легитимация, отнасяща се до упражняване на възникналото вече субективно право, за разлика от самото субективно право възниква от момента на отмяната на административния акт като незаконосъобразен. [Член 204, ал. 1 от АПК](#), който сочи, че искът може да се предяви след отмяната на административния акт по съответния ред, регламентира само активната процесуална, но не и материалноправна легитимация.

Предявен след отмяната на акта по съответния ред, искът цели да обезщети вреди, възникнали преди това, възникнали по време на действието на акта, от момента на тяхното причиняване. В подкрепа на това становище е следното обстоятелство: когато нормативният акт страда от толкова тежък порок, водещ до неговата нищожност, предварителна отмяна не е необходима, нито е необходимо предварително обявяване на нищожността“.

От така очертаната разпоредба е видно, че искът е осъдителен и с него се цели възмездяване на лицето, претърпяло вреди вследствие на незаконосъобразни актове, действия и бездействия. Но отговорността на държавата не е безусловна. За да бъде ангажирана, то следва да бъдат налице визираните в чл.1 от ЗОДОВ предпоставки-незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред, вреда от такъв административен акт, причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействие и настъпилия вредоносен резултат.

В настоящия случай на първо място, искът е насочен срещу надлежен ответник-Национална агенция по приходите, която съгласно разпоредбата на чл.2 ал.2 от ЗНАП е юридическо лице на бюджетна издръжка със седалище С. и длъжностните лица, издали отменения Ревизионния акт № Р-22221522006753-091-001/19.07.2023 година са Началник сектор “Ревизии“ при ТД на НАП- С. и Главен инспектор по приходите в ТД на НАП- С., но ТД на НАП не е юридическо лице. На второ място, съгласно сега действащия Закон за НАП-чл.6-Агенцията се състои от централно управление и териториални дирекции. Централното управление подпомага дейността на изпълнителния директор по планирането, организирането, ръководството и контрола на цялостната дейност на агенцията, както и в изпълнението на предоставените му правомощия по този закон., а териториалните дирекции установяват публичните вземания за данъци, за задължителни осигурителни вноски и други публични вземания, възложени им със закон, както и обезпечават и събират публичните вземания. Наред с това, съгласно чл.19, ал.1 от ЗНАП, Агенцията отговаря за вредите, причинени на физически и юридически лица от незаконни актове, действия или бездействия на нейни органи и служители при или по повод изпълнение на дейността им, а по силата на алинея втора, обезщетения за вреди от незаконни актове, действия или бездействия по ал. 1 може да се искат след тяхната отмяна. Когато вредите са причинени от нищожен акт на органите или служителите на агенцията или от тяхно незаконно действие или бездействие, нищожността на акта,

съответно незаконосъобразността на действието или бездействието, се установява от съда, пред който е предявен искът за обезщетение и отговорността на агенцията обхваща всички имуществени и неимуществени вреди и пропуснати ползи и се реализира по реда, предвиден в [Закона за отговорността на държавата за вреди, причинени на граждани.](#)

На следващо място, пасивно легитимирани по тези искове са съответните държавни органи - юридически лица, а не техните териториални поделения или обособени структури без правосубектност, тъй като по исковете за обезщетяване на вреди, причинени на граждани, пасивно легитимиран е държавният орган, с който длъжностното лице, причинител на вредата, е в трудови или служебни правоотношения. Отговорността на държавния орган се обосновава с качеството му на възложител на работата, която се извършва в негов интерес, и с правото му на подбор на съответните длъжностни лица за изпълнение на определени трудови или служебни функции.

По силата на чл.6,ал.3 от ЗНАП, Териториалните дирекции установяват публичните вземания за данъци, за задължителни осигурителни вноски и други публични вземания, възложени им със закон, както и обезпечават и събират публичните вземания, като в териториалните дирекции могат да се създават дирекции, отдели и сектори. В чл.7, ал.1 от ЗНАП е посочено, че органи на агенцията са директорите на дирекции, началниците на отдели и сектори, служителите, заемащи длъжност "държавен експерт по приходите", "държавен инспектор по приходите", "главен експерт по приходите", "старши експерт по приходите", "експерт по приходите", "главен инспектор по приходите", "старши инспектор по приходите" и "инспектор по приходите". От своя страна, с ДОПК се уреждат производствата по установяване на задълженията за данъци и задължителни осигурителни вноски, както и по обезпечаване и събиране на публичните вземания, възложени на органите по приходите и публичните изпълнители. По силата на **Чл. 7, ал. 1** от ДОПК, актовете по този кодекс се издават от орган по приходите, съответно от публичен изпълнител, от компетентната териториална дирекция. Правомощията на органите по приходите са визириани в чл.12,ал.1 от ДОПК, като едно измежду които е да извършват проверки и ревизии. В чл.108 от ДОПК е доуточнено, че данъчните задължения и задълженията за задължителни осигурителни вноски се установяват с ревизионен акт по [чл. 118](#). По аргумент от нормата чл.110 от ДОПК, органите по приходите осъществяват данъчно-осигурителния контрол чрез извършване на ревизии и проверки. Съгласно алинея втора на чл.110 от ДОПК, ревизията е съвкупност от действия на органите по приходите, насочени към установяване на задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски. От друга страна, в чл.118 от ДОПК е доуточнено, че [javascript:y1\(\)](#) с ревизионния акт се установяват, изменят и/или прихващат задължения за данъци и за задължителни осигурителни вноски., възстановяват резултати за данъчен период, подлежащи на възстановяване, когато това е предвидено в закон, възстановяват недължимо платени или събрани суми. Съгласно чл.119,ал.2 от ДОПК, ревизионният акт се издава от органа, възложил ревизията, и ръководителя на ревизията в 14-дневен срок от подаването на възражение или от изтичането на срока за подаване на възражение. В разпоредбата на чл.112,ал.2 от ДОПК е посочено, че ревизията може да се възлага от: органа по приходите, определен от териториалния директор на компетентната териториална дирекция или от изпълнителния директор на Националната агенция за приходите или определен от него заместник изпълнителен директор - за всяко лице и за всички видове задължения и отговорности за данъци и задължителни осигурителни вноски. От друга страна, в нормата на чл.152,ал.1 и 2 от ДОПК е визиран задължителен

административен ред за обжалване на ревизионен акт пред решаващия орган-Директор на Дирекция "ОДОП" -Ревизионният акт може да се обжалва изцяло или в отделни негови части в 14-дневен срок от връчването му, като решаващ орган е съответният Директор на Дирекция "Обжалване и данъчно-осигурителна практика" при Централното управление на Националната агенция за приходите.

От събраните по делото доказателства е видно, че ищецът претендира заплащане на обезщетение за претърпени имуществени вреди, вследствие отмяна на Ревизионен акт №Р-22221522006753-091-001/19.07.2023 година и то по административен ред от страна на Директор на Дирекция ОДОП.

Решаващият орган по чл. 152, ал. 2 ДОПК издал Решението, с което е обявен за нищожен и отменен РА от 19.07.2023 година безспорно е административен орган, действащ в изпълнение на нормативно възложени задължения и това по своето съдържание представлява изпълнение на административна дейност във фазата на административното обжалване. От друга страна, самият Ревизионен акт също е властнически акт- на органи по приходите, с който се установяват задължения за данъци/ в случая по ЗДДС и по ЗКПО.

Следва да бъде посочено, че производството по оспорване на ревизионния акт в конкретната хипотеза се е развило по реда на ДОПК, като е приключило във фазата на обжалването по административен ред и е приключило с обявяване на нищожността и отмяна на издадения срещу ищеца Ревизионен акт от 19.07.2023 година. Но в Глава осемнадесета на ДОПК "Обжалване на ревизионния акт по административен ред", в която систематично място имат разпоредбите на чл.152-чл.155 няма норма, която урежда въпроса с разпределението на понесените от страните разноски. От друга страна, съгласно ДОПК обжалването на ревизионните актове по административен ред е задължително, а не алтернативно/ по воля и желание на страната, за която актът е неблагоприятен/, ревизионният акт и същият не може да се обжалва пред съда, ако не е бил обжалван пред Директор на Дирекция ОДОП. Вярно е, че в разпоредбата на чл. 161 ДОПК е уредена отговорността за разноските, но в хода на съдебно обжалване на ревизионен акт и тя има своето систематично място в Глава деветнадесета "Съдебно обжалване на ревизионния акт "като предвижда, че на жалбоподателя се присъждат разноските по делото и възнаграждението за един адвокат за всяка инстанция, съразмерно уважената част на жалбата, като съдът е в правото си да редуцира тези разноски при определени предпоставки. Но също така е вярно, че съгласно § 2 от ДР на ДОПК за неуредените в кодекса въпроси се прилагат разпоредбите на АПК и Гражданския процесуален кодекс (ГПК). От друга страна, в АПК въпросът с разноските в административното производство също не е уреден. В Глава шеста "Оспорване на административните актове по административен ред" този въпрос изобщо не е засегнат. В глава пета „Издаване на административни актове“, Раздел първи "Индивидуални административни актове", с разпоредбата на чл. 47, ал. 2 е предвидено на лицата по чл. 44, ал. 3 от същия кодекс да "се признават пътни и други разходи" от органа, водещ производството, преди издаване на акта по нормативи, определени от министъра на финансите. Съгласно чл. 59, ал. 2, т. 6 АПК индивидуалният административен акт следва да съдържа и разпореждане относно разноските. Това задължава административния орган при издаването на административния акт да обобщи направените до момента разноски от участващите в производството страни и да ги разпредели съобразно факта по чия инициатива или по чия вина са предприети съответните процесуални действия. Налице е законова

празнота и в ДОПК и в АПК относно понесените от страната разноски в това производство. Наред с това, в отменителното и за обявяване на нищожността Решение на Директор на Дирекция ОДОП от 11.10.2023 година не се съдържа разпореждане относно разноските. За страната в обжалването по административен ред съществува единствено възможността да претендира като претърпени вреди направените разноски в производството по обжалване по административен ред на изданието срещу него Ревизионен акт единствено по реда на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, тъй като друг ред за защита не съществува и не е налице хипотезата на чл.8,ал.3 от ЗОДОВ/когато закон или указ е предвидил специален начин на обезщетение, този закон не се прилага. Това е така, защото правото на защита и правна помощ е основно конституционно право не само на гражданите, но и на юридическите лица, и упражняването му не може да се тълкува само и единствено като акт на свободната воля за договаряне на ищеца. Да се приеме противното, това би означавало да се ограничи правото на защита посредством липса на възможност да се възстановяват разноските за защитата и очевидно не е такава идеята на законодателя. Следва да бъде посочено, че разпоредбата на чл.13 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи /КЗПЧОС/, ратифицирана със закон, приет от НС на 31 юли 1992 г. ,ДВ, бр. 66 от 14.08.1992 г., обн., ДВ, бр. 80 от 2.10.1992 г., в сила от 7.09.1992 г/. урежда правото на ефективни правни средства за защита и сочи, че всеки, чиито права и свободи, предвидени в тази Конвенция, са нарушени, трябва да разполага с ефикасни вътрешноправни средства за тяхната защита от съответна национална институция дори и нарушението да е извършено от лица, действащи в качеството си на представители на официалните власти и за да са ефикасни средствата за защита, те не трябва да бъдат ограничавани по никакъв начин и в нито един момент– нито в административната фаза на обжалване, нито в съдебната.

Отговорността, съобразно фактическите състави на ЗОДОВ, следователно е резултат от незаконосъобразно осъществяване на публични функции-административни и правозащитни от органите на държавата, общините и съдебната власт. Спазването на законността и защитата на правопорядъка, като израз на принципа на върховенството на закона, е задължение на всички длъжностни лица и органи на публичната власт. Задълженията, които законите възлагат на административните органи в тази насока са свързани, освен с издаване на индивидуални, общи и нормативни административни актове чрез упражняване на правоприлагаща и нормотворческа дейност, и с налагане на административни наказания Наред с другите правни форми на изпълнителна дейност - правотворческа, правоприлагаща и договорно-правна, класифицирани според предметно им съдържание и цел, тя представлява форма на административна /изпълнителна/ дейност, извършва се по административен ред чрез властнически метод, въз основа на законово предоставена административна компетентност.

В конкретната хипотеза, действително е налице отмяна и обявяване на нищожност на Ревизионния акт, който е издаден в резултат на административна дейност и то с влязло в сила Решение на Директор на Дирекция ОДОП/ във фазата на задължителното административно обжалване на този ревизионен акт/. Основният спорен въпрос по делото е дали вредите, които претендира ищецът в размер на 11700 лева са пряка и непосредствена последица от отмяната на акта- Ревизионен акт.

От доказателствата по делото е видно, че след като е издаден Ревизионен акт от 19.07.2023 година на 02.08.2023 година ищецът упълномощил адвокат Д. П. да осъществява процесуално представителство пред Директор на Дирекция ОДОП по повод обжалването на изданието ревизионен акт. Такава жалба е изготвена и

депозирана от страна на адвокат Д. П. на дата 07.08.2023 година и още в хода на самото производство по обжалване на издадения Ревизионен акт по административен ред, ищецът е представил Договор за правна защита и съдействие по повод обжалването по административен ред на издадения Ревизионен акт.

Безспорно издаденият Ревизионен акт и Договорът за правна защита се намират в отношение на обуславяща причина и следствие – ако не бе издаден Ревизионният акт, нямаше да бъде ангажирана правна защита. Ето защо, въпреки че адвокатската защита черпи своето правно основание от Договора за правни услуги, който по съществуто си е Договор за поръчка, той не прекъсва причинно-следствената връзка между незаконосъобразния акт на държавния орган и претърпяната вреда. Ревизионният акт е *conditio sine qua non*/ условие, без което не може/ и служи като единствено фактическо основание за извършване на разходите за правни услуги, минималният размер на които е нормативно определен. Ето защо, направеният разход за адвокатско възнаграждение при упражняване на основното право на защита е в пряка връзка с незаконосъобразния административен акт и ако той не бе издаден, ищецът не би ангажирал адвокатска защита по повод задължителното административно обжалване на този ревизионен акт пред Директор на Дирекция ОДОП. Единствената възможност на ищеца да възстанови направените разходи за това производство, с които безспорно е намалено имуществото му, е тази да претендира обезщетяването им по реда на ЗОДОВ. В тази насока твърдението на процесуалния представител на ответника по иска, че адвокатската защита не е задължителна е неоснователно, защото дали да ползва правна помощ или не е само и единствено в преценката на ревизионния данъчен субект и съответно на това избирайки да ползва такава, това негово поведение не води до извод, че след като е направил този избор и е заплатил адвокатско възнаграждение, то той не следва да бъде репарирен, след като не е уреден редът за възстановяване на заплатеното адвокатско възнаграждение.

Неоснователен е доводът на процесуалния представител на ответника по иска , че заплатената сума в размер на 11700 лева–адвокатско възнаграждение не представлява пряка и непосредствена последица от увреждането. Напротив- ако не бе издаден този Ревизионен акт, то и ищецът не би ангажирал адвокат. Да вярно е, че ангажирането на адвокат в това производство не е задължително, но също така е вярно , че само този факт не може да доведе до извод, че липсата на задължителност не е в пряка причинна връзка с издадения ревизионен акт, още повече, че на всеки е предоставено право да защити правата и интересите си и това право е и конституционно установено. **“Адвокатската защита е конституционно гарантирана от чл. 56 от Конституцията на Република България и законово регламентирана със Закона за адвокатурата дейност, която се осъществява от адвокати - лица с висше юридическо образование, които не са държавни служители и които за висококвалифицирания си труд получават хонорар от доверителя си на принципа на свободното договаряне при нормативно определен минимум. Тази защита е по закон задължителна само по определена категория дела и за определен кръг от лица, но на практика за всеки един чужденец, български гражданин без юридическо образование, а още повече за неграмотен или гражданин с начално или основно образование, би било много трудно, граничещо с невъзможното да се справи със защитата си по каквото и да е съдебно дело, особено ако насрещната страна, е държавен орган, носител на властнически правомощия, съветван и подпомаган от платени държавни служители с висше юридическо образование-юрисконсулти“.**

В този смисъл, тези разходи за заплатеното адвокатско възнаграждение са типични и

присъщи, както и необходими за надлежното упражняване на право на жалба срещу издадения Ревизионен акт и безспорно са пряка и непосредствена последица от издаване на отменения ревизионен акт- ако той не бе издаден,самият ревизиран данъчен субект/ ищец в настоящото производство не би ги направил и претърпените вреди- имуществени са свързани с ангажиране на адвокатска защита срещу издадения ревизионен акт.“**Легална дефиниция на тези понятия пряка и непосредствена последица от увреждането, законодателят не е дал нито в Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, нито в чл. 51 от действащия Закон за задълженията и договорите, към който препраща параграф 1 от ПЗР на ЗОДОВ, нито в действията от 1893 до 1950 г. Закон за задълженията и договорите, нито в други нормативни актове от действащото право. Както правната теория, така и съдебната практика, обаче, е приела критерии, от които да се изхожда при дефинирането на тези понятия.**

Според правната доктрина водещи при определянето на съдържанието на понятията „пряка и непосредствена последица“ са теорията за равноценността, според която един факт е причина за резултата, когато, ако този факт е липсвал, то резултатът не би настъпил, и адекватната теория, съгласно която причина са тези условия, които причиняват резултата нормално, типично, адекватно, а не по изключение.

В практиката на Върховния касационен съд, изразена в Решение № 81/27.1.2006 г. по гр.д. № 23/2005 г. на 4 гражданско отделение на ВКС, Решение № 129/25.07.2005 г. по гр.д. № 2439/2003 г. на същото отделение на ВКС и други е възприето разбирането, че “...непосредствени вреди са тези, които по време и място следват противоправния резултат, а преки са тези, обосновават причинната връзка между противоправността на поведението на деликвента и вредите“. Основавайки се на това разбиране,гражданските съдилища и Върховния касационен съд безпротиворечиво приемат като вреди по смисъла на чл. 45 във връзка с чл. 51 от ЗЗД платените от гражданин с телесно увреждане хонорари за преглед и лечение от лекар и зъболекар, платените от собственик на увредена вещ хонорари за нейното възстановяване от съответен специалист, и други подобни, макар и да няма законово задължение да бъде потърсено съдействие от специалист в съответната област. Това е така, тъй като се приема, че разходите за хонорари на тези специалисти са неотменно свързани с увреждането, че без тяхна помощ увреденото лице не би се справило адекватно с последиците от това увреждане,и че те са породени единствено и само от това увреждане, и ако то не беше налице, те не биха били направени.

Водени от това разбиране, гражданските съдилища и Върховният касационен съд безпротиворечиво приемат като пряка и непосредствена последица от увреждането по смисъла на чл. 4 от ЗОДОВ и платените от гражданите хонорари за адвокатска защита в хипотезите на т. т. 1-7 на ал. 1 на чл. 2 от ЗОДОВ, макар и адвокатската защита да не е задължителна..Възникването и признаването на право на обезщетение от непозволено увреждане не е функция и не зависи от неговия претендиран размер. Основно задължение на съда при тези производства е първо да установи дали искането се основава на действително настъпил в житейския мир правно релевантен факт - издаден незаконосъобразен ревизионен акт,отменен по съответния ред с помощта на адвокатска защита, за която ищецът е заплатил хонорар, и едва след това да установи неговият действителен размер.“ Преки са само тези вреди, които са типична, нормално настъпваща и необходима последица от вредоносния резултат, т. е. които са адекватно следствие

от увреждането. Непосредствени вреди са тези, които са настъпили по време и място, следващо противоправния резултат. Всичко това сочи, че ако не бе издаден ревизионният акт, то ищецът не би предприел действия по обжалването му и от там не би направил тези разходи, свързани с ангажиране на адвокат, при което безспорно е налице увреждане в имуществената сфера на ищеца, довело до намаляване на неговия патримониум. Вредата е неблагоприятна последица, която накърнява правната сфера на едно лице. Вредите се делят на две големи групи: имуществени (материални) вреди и неимуществени (морални) вреди. Имуществените вреди накърняват имуществената сфера на лицата. Това са правото на собственост, ползване, строеж, сервитут, правото на надстройкаване, пристрояване, подстройкаване, различните субективни права на вземане, наследствени права и т.н. При договорната отговорност се носи отговорност за имуществени вреди. От своя страна, имуществените вреди се делят на претърпяни загуби и пропуснати ползи. Претърпяна загуба е онази разлика в имуществото на лицето, която се получава след неизпълнение на задълженията на другата страна по договора и при нея се съпоставя наличното имущество на изправната страна по време на възникването на задължението и наличното имущество на страната след неизпълнението на задължението и тази разлика се нарича претърпяна загуба.

Вредите са доказани както по основание, така и по размер и касаят периода след издаване на ревизионния акт до постановяване на отменителното Решение на Директор на Дирекция ОДОП. Това обедняване/ претърпяна загуба/ безспорно е настъпило в имуществената сфера на ищеца и то на дата 07.08.2023 година, 09.08.2023 година и на дата 11.08.2023 година/ когато е платено адвокатското възнаграждение от страна на ищеца и затова заплатената сума от 11700 лева за адвокатска защита във връзка с оспорването по административен ред следва да се квалифицира като вреда, непосредствено произтичаща от отменен незаконосъобразен административен акт. Неоснователен е доводът на процесуалния представител на ответника по иска, че адвокат Д. П. не е подала Декларация по чл.55 от ЗДДФЛ, защото дали ще подаде декларация или не адвокатът засяга само и единствено неговото задължение, а не и заплащането на сумата по Договора за правна защита и съдействие и какви последващи действия ще предприеме адвокатът засяга неговата дейност, а не факта на осъществяване на правна защита и заплащането на сумата от страна на ищеца по Договора за правна защита и съдействие.

На следващо място. **С т. 1 на [ТР № 6/06.11.2013 г.](#) С т. 1 на [ТР № 6/06.11.2013 г. по т.д. № 6/2012 г.](#) ОСГТК на ВКС е прието, че съдебни разноски за адвокатско възнаграждение се присъждат, когато страната е заплатила възнаграждението. В договора следва да е вписан начина на плащане - ако е по банков път, задължително се представят доказателства за това, а ако е в брой, то тогава вписването за направеното плащане в договора за правна помощ е достатъчно и има характер на разписка.**

Вредата, която претендира ищецът – в размер на 11700 лева съобразно с отменената част с Решението на Директор на Дирекция ОДОП е доказана до този размер. В случая и при казаното по-горе, доказа се и вредите, че са пряка и непосредствена последица от отмяна на ревизионния акт и безспорно е налице причинна връзка по [чл. 4 от ЗОДОВ](#).

Що се касае до възражението на юрисконсулт М. за прекомерност на обезщетението за присъждане на имуществени вреди под формата на заплатено адвокатско възнаграждение, то съдебният състав намира същото за неоснователно. Съгласно чл.8 от Наредбата за минималните адвокатски възнаграждения при дела с определен материален интерес възнагражденията се определят по реда на

чл.7,ал.2, а съгласно т.5 на чл.7,ал.2 от Наредбата при интерес от 100 000 лева до 500 000 лева - 8650 лева плюс 4 % за горницата над 100 000 лева. Материалният интерес по отменения Ревизионен акт възлиза на 274 153,99 лева и минималното адвокатско възнаграждение възлиза на 15 616,16 лева и същото не е прекомерно, за да бъде редуцирано. Наред с това, съгласно разпоредбата на чл.78,ал.5 ГПК/ приложима по силата на препращащата норма на чл.144 от АПК/ ако заплатеното от страната възнаграждение за адвокат е прекомерно съобразно действителната правна и фактическа сложност на делото, съдът може по искане на насрещната страна да присъди по-нисък размер на разноските в тази им част, но не по-малко от минимално определения размер съобразно чл.36 от Закона за адвокатурата. В съответствие с разпоредбата на чл.36,ал.2 от Закона за адвокатурата, размерът на възнаграждението се определя в договор между адвоката и клиента,като размерът трябва да бъде справедлив и обоснован и не може да бъде по-нисък от предвидения в Наредба на Висшия адвокатски съвет размер за съответния вид работа. В нормата на чл.78,ал.5 от ГПК/ приложима по силата на препращащата норма на чл.144 АПК е предоставено право на съда да прецени дали да уважи искане за намаляване на адвокатското възнаграждение, като законодателят само е ограничил минималната долна граница, под която не може да се намали възнаграждението-не по-малко от минималния размер, предвиден в Закона за адвокатурата, но съдът не е обвързан с максималния размер, които може да присъди възнаграждение, но ако е доказано като заплатено. В разпоредбата на чл.78,ал.5 от ГПК е предоставено право на съда, като законодателят е използвал израза „ може“, което сочи на свободна преценка на съда да намали или не възнаграждението по реда на чл.78,ал.5 от ГПК- само при депозирано искане от страната за намаляване на разноските.

В конкретния случай, съдебният състав намира, че не са налице основания за намаляване на адвокатското възнаграждение на адвоката и цената на адвокатската защита не следва да се намалява, защото то е под минимума за един адвокат а и **В РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)25 януари 2024 година** на СЕС е посочено, че „ **Член 101, параграф 1 ДФЕС във връзка с член 4, параграф 3 ДЕС трябва да се тълкува в смисъл, че ако установи, че наредба, която определя минималните размери на адвокатските възнаграждения и на която е придаден задължителен характер с национална правна уредба, противоречи на посочения член 101, параграф 1, националният съд е длъжен да откаже да приложи тази национална правна уредба по отношение на страната, осъдена да заплати съдебните разноски за адвокатско възнаграждение, включително когато тази страна не е подписала никакъв договор за адвокатски услуги и адвокатско възнаграждение.**

2) **Член 101, параграф 1 ДФЕС във връзка с член 4, параграф 3 ДЕС трябва да се тълкува в смисъл, че национална правна уредба, съгласно която, от една страна, адвокатът и неговият клиент не могат да договорят възнаграждение в размер по-нисък от минималния, определен с наредба, приета от съсловна организация на адвокатите като Висшия адвокатски съвет, и от друга страна, съдът няма право да присъди разноски за възнаграждение в размер по-нисък от минималния, трябва да се счита за ограничение на конкуренцията „с оглед на целта“ по смисъла на тази разпоредба. При наличието на такова ограничение не е възможно позоваване на легитимните цели, които се твърди, че посочената национална правна уредба преследва, за да не се приложи към разглежданото поведение установената в член 101, параграф 1 ДФЕС забрана**

на ограничаващите конкуренцията споразумения и практики.

3) Член 101, параграф 2 ДФЕС във връзка с член 4, параграф 3 ДЕС трябва да се тълкува в смисъл, че ако установи, че наредба, която определя минималните размери на адвокатските възнаграждения и на която е придаден задължителен характер с национална правна уредба, нарушава забраната по член 101, параграф 1 ДФЕС, националният съд е длъжен да откаже да приложи тази национална правна уредба, включително когато предвидените в тази наредба минимални размери отразяват реалните пазарни цени на адвокатските услуги.

; Всичко това води до извод, че всички елементи от фактическия състав на отговорността, визирани в чл.1 от ЗОДОВ са налице, което прави исковата претенция основателна и доказана и предпоставя осъждане на ответника да заплати посоченото обезщетение в размер на 11 700 лева. В този смисъл са РЕШЕНИЕ №3879/29.03.2017

по адм. дело №7174/2016 година по описа на ВАС, Решение №8585/26.06.2018 година на ВАС по адм. дело №6423/2017, Решение №9424/10.07.2018 година по адм. дело №6424/2017 година на ВАС. И Решение №13179/07.10.2019 по адм. дело № 3060/2019.

По иска за заплащане на мораторна лихва за забава от 11.10.2023 година върху сумата от 11 700 лева до окончателното изплащане на сумата.

Настоящият съдебен състав намира така нареченият иск за законна лихва, който всъщност е за мораторна лихва за забава за неоснователен, защото липсват доказателства за това ищецът след отмяната на Ревизионния акт да е поискал присъждане на разноски и да е поканил ответника по иска да заплати мораторна лихва за забава от датата на издаване на Решението 11.10.2023 година и той да е отказал ли да не се е произнесъл по искането и да е изпаднал в забава, за да е налице основание за присъждане на мораторна лихва за забава. В този смисъл е приетото по [Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. по гр. дело № 3/2004 г.](#) на Общото събрание на гражданската колегия на Върховния касационен съд. Съгласно т. 4 от цитираното Тълкувателно решение, вземането за обезщетение става изискуемо от датата на влизане в сила на решението за отмяна на незаконосъобразния административен акт. От този момент ответникът изпада в забава и се дължи мораторна лихва, но само и единствено, ако същият е бил надлежно поканил да заплати полагащото се обезщетение и въпреки отправената покана, не е заплатил обезщетението.

По иска за заплащане на законната лихва от датата на предявяване на иска до окончателното изплащане на сумата.

Предвид основателността и доказаността на иска за обезщетение, претенцията за заплащане на законната лихва също е основателна и следва да бъде уважена. Задължението за лихва има акцесорен характер и следва съдбата на главното вземане. Предвид обстоятелството, че искът за заплащане на обезщетение за имуществени вреди е основателен, настоящият съдебен състав намира, че и исковата претенция за заплащане на законната лихва от 05.01.2024 година до окончателното изплащане на сумите е основателна. В подкрепа на този извод е и т.4 то ТР №3/2004 година на ОСГК на ВКС според което, при незаконни актове на администрацията началният момент на забавата и съответно на дължимостта на законната лихва върху сумата на обезщетението, както и началният момент на погасителната давност за предявяване на иска за неговото заплащане, е влизане в сила на решението, с което се отменят унищожаваните административни актове, при

нищожните – това е моментът на тяхното издаване, а за незаконни действия, или бездействия на административните органи – от момента на преустановяването им. Това е така, защото началният момент на забавата за плащане на обезщетение за вреди от незаконни актове на администрацията, съответно на задължението за плащане на законна лихва, е моментът на влизане в сила на решението за отмяна на административния акт ,тъй като тогава се счита завършен фактическият състав на имуществената отговорност по [чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди](#).

С оглед изхода на спора и в съответствие с разпоредбата на чл.10 от ЗОДОВ, претенцията на ищеца за присъждане на разноски е основателна и в негова полза следва да се присъдят разноски, съобразно с уважената част от иска. Съгласно нормата на чл.10,ал.3 от ЗОДОВ,ако искът бъде уважен изцяло или частично,съдът осъжда ответника да заплати разноските по производството,както и да заплати на ищеца внесената държавна такса.Съдът осъжда ответника да заплати на ищеца и възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, съразмерно с уважената част от иска.

но преди да бъде определен техният размер, съдът следва да обсъди направеното възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение в настоящото производство.Съгласно разпоредбата на чл.78,ал.5 ГПК/ приложима по силата на препращащата норма на чл.144 от АПК/, ако заплатеното от страната възнаграждение за адвокат е прекомерно съобразно действителната правна и фактическа сложност на делото, съдът може по искане на насрещната страна да присъди по-нисък размер на разноските в тази им част, но не по-малко от минимално определения размер съобразно чл.36 от Закона за адвокатурата.В съответствие с разпоредбата на чл.36,ал.2 от Закона за адвокатурата, размерът на възнаграждението се определя в договор между адвоката и клиента,като размерът трябва да бъде справедлив и обоснован и не може да бъде по-нисък от предвидения в Наредба на Висшия адвокатски съвет размер за съответния вид работа. В нормата на чл.78,ал.5 от ГПК/ приложима по силата на препращащата норма на чл.144 АПК е предоставено право на съда да прецени дали да уважи искане за намаляване на адвокатското възнаграждение, като законодателят само е ограничил минималната долна граница,под която не може да се намали възнаграждението- не по- малко от минималния размер,предвиден в Закона за адвокатурата, но съдът не е обвързан с максималния размер,които може да присъди възнаграждение,но ако е доказано като заплатено.Разпоредбата на чл.78,ал.5 от ГПК намира приложение - само при депозирано искане от страната за намаляване на разноските

Ищецът е заплатил държавна такса в размер на 10 лева и е представяван от адвокат, като в представения Договор за правна защита и съдействие от 04.01.2024 година заплатеното адвокатско възнаграждение е в размер на 1500 лева, получено от адвоката на 05.03.2024 година по банкова сметка. Но преди да бъде определен размерът на разноските, съдът следва да обсъди направеното възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение, депозирано от страна на юрисконсулт М. в последното съдебно заседание. Цената на иска е в размер на 11700 лева и съгласно чл.8,ал.1 от Наредбата за минималните адвокатски възнаграждения за процесуално представителство, защита и съдействие по административни дела с определен материален интерес възнаграждението се определя по реда на чл. 7, ал. 2 като по силата на т.3 на чл.7,ал.2 от Наредбата при интерес от 10 000 до 25 000 лева - 1300 лева плюс 9 % за горницата над 10 000 лева, и възлиза на 1453 лева а договореното и заплатено е в размер на 1500 лева и не е прекомерно, като не следва да бъде редуцирано.

Общият размер на разноските е в размер на 1510 лева и ответникът следва да бъде осъден да я заплати. Съдебните разноски са разходите на страните, произтичащи от участието им в административното производство. Всяка от страните по делото е отговорна за направените разноски. Отговорността за разноски по принцип е обективна/ безвиновна/, защото загубила спора страна отговаря за разноски, дори ако е положила най- голямо старание да води процеса добросъвестно. Съгласно разпоредбата на чл.81 от ГПК, по присъждането на разноски, съдът се произнася във всеки акт, с който приключва разглеждането на делото в съответната инстанция. Отговорността за разноските е гражданско облигационно отношение, то произтича от процесуалния закон и е уредено от него. Задължението за разноски произтича от неоснователно предизвикания правен спор и тежестта за тях е за страната, която неоснователно е предизвикала същия.

Воден от горното и на основание чл.203 АПК,вр.с чл.1,ал.1 от ЗОДОВ, Административен съд С.-град

Р Е Ш И :

ОСЪЖДА НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ- ГР.С. ДА ЗАПЛАТИ НА И. И. Ю. от гр. С. СУМАТА ОТ 11 700 ЛЕВА- обезщетение за претърпени имуществени вреди и представляващо заплатен адвокатски хонорар по повод обжалване на Ревизионен акт №Р-22221522006753-091-001/19.07.2023 година по административен ред, настъпили вследствие отмяна на Ревизионен акт №Р-22221522006753-091-001/19.07.2023 година от страна на Директор на Дирекция ОДОП с Решение № 1445/11.10.2023 година, ведно със законната лихва за забава върху сумата от предявяване на иска -05.01.2024 година да окончателното изплащане на сумата.

ОТХВЪРЛЯ ИСКА НА И. И. Ю. ОТ ГР. С. СРЕЩУ НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ ЗА ЗАПЛАЩАНЕ НА ОБЕЗЩЕТЕНИЕ ЗА МОРАТОРНА ЛИХВА ЗА ЗАБАВА ВЪРХУ СУМАТА ОТ 11 700 ЛЕВА ЗА ПЕРИОДА 11.10.2023 ГОДИНА ДО ОКОНЧАТЕЛНОТО ИЗПЛАЩАНЕ НА СУМАТА.

ОСЪЖДА НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ПРИХОДИТЕ- ГР.С. ДА ЗАПЛАТИ НА И. И. Ю. ОТ ГР.С. СУМАТА ОТ 10 ЛЕВА- ДЪРЖАВНА ТАКСА И СУМАТА ОТ 1500 ЛЕВА- ЗАПЛАТЕНО АДВОКАТСКО ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕ.

НА ОСНОВАНИЕ ЧЛ.138,АЛ.1 АПК ,ПРЕПИС ОТ РЕШЕНИЕТО ДА СЕ ИЗПРАТИ НА СТРАНИТЕ.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВАС на РБ в 14 дневен срок от получаване на препис от същото, съгласно разпоредбата на чл.211,ал.1 АПК.

СЪДИЯ: